

SİRKÜLER
(2024/60)

Konu: Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik Değiştirildi

ÖZET

27 Ağustos 2024 tarih 32645 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik” ile; gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların motorlu kara taşıtı ticareti faaliyetlerini, motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden gerçek veya tüzel kişilerin yükümlülüklerini, ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve iptaline ilişkin usul ve esasları, Bilgi Sistemi ve Ödeme Sisteminin kurulması, işletilmesi ve ikinci el motorlu kara taşıtı satışında ödeme sisteminin gerçek ve tüzel kişiler tarafından kullanılması ile ekspertiz raporlarının düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları, motorlu kara taşıtı ihale, ilan ve ön değerlemesine ilişkin ilke, kural ve yükümlülükleri, toplu iş yeri ve taşıt pazarlarında aranan şartları ve Bakanlık, yetkili idare ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların motorlu kara taşıtı ticaretine ilişkin görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Yönetmelik ile; 13/2/2018 tarihli ve 30331 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmış olup,yapılan değişiklikler aşağıda başlıklar halinde özetlenmiştir.

1- İkinci El Taşıt Alım-Satımının “Güvenli Ödeme Sistemi” İçinde Yapılması Zorunluluğu Getirildi:

İkinci el taşıt ticaretinde; sahte para kullanılması, nakit ödemede yaşanan zorluklar, satış bedelinin ödenmeme riskin ortadan kaldırılması amacıyla, Güvenli Ödeme Sisteminin herkes tarafından kullanılması zorunlu hale getirildi.

2- “Sıfır Taşıt Ticareti” Yönetmelik Kapsamına Alındı:

Motorlu kara taşıtı tedarik zincirinde adil rekabet ortamının sağlanması ve haksız ticari uygulamaların engellenmesi amacıyla distribütör ve yetkili satıcılara yönelik kural ve yükümlülükler getirildi. Distribütörlerin haksız ticari uygulama olarak kabul edilecek faaliyetleri tanımlanarak yetkili satıcılarla ilişkilerinde uymaları gereken kurallar belirlendi. Buna göre, fatura tarihinden sonra distribütör taşıt fiyatında artış yapamayacak ve taşıtı 15 gün içinde yetkili satıcıya teslim edecek.

Yetkili satıcılar ise alıcı tarafından ÖTV ve KDV’ si ödenen taşıtın fiyatını artıramayacak ve taşıtı 15 gün içinde alıcıya teslim etmekle yükümlü olacak.

3- Kaporalı Taşıt Satışlarına Yeni Düzenleme Getirildi:

Kaparo alınan siparişlerde alıcı mağduriyetlerini önlemek amacıyla sipariş formu düzenleme zorunluluğu getirildi. Yetkili satıcı, bu formu düzenlemeden müşteriden her hangi bir ödeme talep edemeyecek, kaporası alınan taşıtı 45 gün içinde alıcıya teslim edecek ve taşıt teslimine 7 gün kalıncaya kadar satış fiyatının % 10'undan fazla kaparo talep edilemeyecek. Alıcıya, sipariş formunun düzenlendiği tarihten itibaren 14 gün içinde siparişi herhangi bir cezai şarta maruz kalmadan iptal edebilme imkanı getirildi.

4- Motorlu Kara Taşıtı Satışlarında "Yetki Belgesi" Zorunluluğu Getirilerek, Bir Takvim Yılı İçinde Üçten Fazla Satış Yapılması Ticari Faaliyet Kapsamında Kabul Edilecek:

Yetki belgesi olmadan ticari faaliyet kapsamında ikinci el motorlu kara taşıtı pazarlama veya satışı yapılamayacak. Bir takvim yılı içinde doğrudan veya aracılık yapılmak suretiyle üçten fazla ikinci el motorlu kara taşıtı satışı yapılması halinde, aksi Bakanlıkça tespit edilmedikçe her bir satış ticari faaliyet kabul edilecek. Yetki belgesi, bazı durumlarda iptal edilebilecek. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce düzenlenen yetki belgeleri geçerlidir.

5- Yetki Belgesi Şartlarından "Lise Mezuniyeti Şartı" Esnetildi:

Geçici madde ile getirilen düzenlemeye göre, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle vergi ya da meslek odası kaydı bulunan işletmeler için, 1 Mart 2025 tarihine kadar yapılacak yetki belgesi başvurularında lise mezuniyet şartı aranmayacak.

6- "İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı", Yetki Belgesi Şartları Arasından Çıkarıldı:

İkinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgesi temininde yaşanan sıkıntıları gidermek ve işletmelerin yetki belgesiz faaliyet göstermelerinin önüne geçmek amacıyla, iş yeri açma ve çalışma ruhsatına sahip olma şartı yetki belgesi şartları arasında çıkarıldı. Ancak, ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden işletmelerin, ilgili ruhsat mevzuatı kapsamında iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülükleri aynen devam edecektir.

7- Taşıt Satış İhaleleri Belirli Kurala Bağlandı:

Elektronik ortamda yapılan taşıt ihalelerinin güvenli ve şeffaf şekilde yapılmasının sağlanması amacıyla, ihale şartlarının ve satışa sunulan taşıtlara ilişkin detaylı bilgilerin ihale platformunda ilan edilmesi, ihale tutarının adil rekabet kurallarına uygun olarak belirlenmesi, ihale platformu işleticisinin ve satıcının doğrudan veya dolaylı olarak ihaleye katılmaması gibi asgari kurallar belirlendi.

8- İnternet Üzerinden Yapılan Taşıt Ön Değerlemesinde Uyulması Gereken Kurallar Belirlendi:

Satıcıları yanıltacak fiyat tekliflerini engellemek ve ön değerlendirme yapan işletmeler arasında rekabeti bozucu uygulamaların önüne geçmek amacıyla, elektronik ortamda yapılan ön değerlemelerde taşıt sahibine sunulan ilk fiyat teklifi ile nihai teklif arasındaki farkın %5'ten fazla olmaması, verilen teklifin asgari 24 saat geçerli olması ve fiziksel incelemesi yapılan taşıta aynı gün içinde nihai teklif verilmesine yönelik düzenlemeler yapıldı.

9- Bazı İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Satışları Yönetmelik Kapsamından Çıkarılmıştır:

- İşletmeler arasında gerçekleştirilen satışlar,
- Motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetinde bulunan gerçek veya tüzel kişiler adına en az altı ay süreyle tescilli olan taşıtların bu gerçek veya tüzel kişilerce satışı,
- Taşıt Kanununa tabi idare, kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca yapılan satışlar,

- Gümrük Kanunu ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında yapılan satışlar,
- Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle icra müdürlükleri, alacaklı amme idareleri, milli emlak müdürlükleri, tahsil daireleri, sulh hukuk mahkemesi satış veya tereke tasfiye memurlukları ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan kredi kuruluşları ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan satışlar,
- Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Őirketleri Kanunu kapsamında finansal kiralama sözleşmesine konu motorlu karataşıtlarının kiralayan tarafından kiracıya satışı,
- Yetkili satıcılar arasında gerçekleştirilen tescilsiz motorlu kara taşıtı satışları, Yönetmelik kapsamı dışında bırakılmıştır.

10- Distribütörlerin Haksız Ticari Uygulamaları Ve Yükümlülükleri Belirlendi:

- Distribütörlerin, yetkili satıcıların ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya normal Őartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan faaliyetleri haksız ticari uygulamadır. Haksız ticari uygulamalarda bulunulamayacak.
- Distribütörlerin aşağıda belirtilen faaliyetleri her durumda haksız ticari uygulama kabul edilir:
 - a) Yetkili satıcıyı bir ay içinde son üç yıllık satışlarının aylık ortalamasından fazla taşıt almaya zorlamak.
 - b) Fatura tarihinden sonra taşıt fiyatında artış yapmak veya taşıtı on beş gün içinde yetkili satıcıya teslim etmemek.
 - c) Taşıt satışını, kendisinin veya bir başkasının mal veya hizmetini alma Őartına bağlamak.
 - ) Yetkili satıcının taşıt satışlarına ilişkin kampanyalardan faydalanmasını diğer ürün ve hizmetlerin satışı, fiyat indirimi, yetkili satıcının k r marjının kısıtlanması ve taşıt satış kotası gibi Őartlara bağlamak.
- Distribütörler, tavsiye edilen taşıt satış fiyatının elektronik ortam üzerinden erişilebilir olmasını sağlar.

11- Yetkili Satıcıların Yükümlülükleri Belirlendi:

- Yetkili satıcılar tescilsiz motorlu kara taşıtlarının pazarlama ve satışında aşağdaki hususlara uymakla yükümlüdür:
 - a) Tescilsiz motorlu kara taşıtına ilişkin vergilerin alıcı tarafından ödendiği andan itibaren taşıtın satış fiyatını arttırmamak ve alıcıya taşıt fiyatını sabitleme hakkını bildirmek.
 - b) Alıcının vergileri ödediği tarihten itibaren on beş gün içinde taşıtı alıcıya teslim etmek.
- Motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal edilen iş yerinde sigorta, finansman, aksesuar, yedek parça satışı, servis ve satış sonrası hizmetler gibi faaliyetler dışında ticari faaliyette bulunamaz.

12- Distribütörler haricinde taşıt ithal edenler:

Distribütörler haricinde taşıt ithal edenler, yetkili satıcılara satış yapmaları halinde distribütörlerin, diğer gerçek veya tüzel kişilere satış yapmaları halinde yetkili satıcılara getirilen yükümlülüklerle tabi olacaklar.

13- İşletmelere Getirilen Yükümlülükler:

- İşletmeler aşağıdaki hususlara uymakla yükümlüdür:

a) Mesleki yeterlilik belgesinin aranmayacağı haller hariç olmak üzere, mesleki yeterlilik belgesine sahip olmayan kişileri motorlu kara taşıtı alım satım sorumlusu veya danışmanı olarak istihdam etmemek.

b) Yetki belgesi numarasını ekspertiz raporunun düzenlenmesi sırasında ekspertiz işletmesine ve satış sırasında notere beyan etmek.

c) Ekspertiz raporunun bir nüshasını satış sırasında notere ibraz etmek.

ç) Satışına yetkili olmadığı ikinci el motorlu kara taşıtına ilişkin pazarlama ve aracılık faaliyetinde bulunmamak.

d) Yol ve kaldırım gibi kamunun ortak kullanımına ayrılmış alanları taşıt teşhir alanı olarak kullanmamak.

- 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal edilen iş yerinde başka bir ticari faaliyette bulunulamaz ve bu iş yeri ikamet amacıyla kullanılamaz.

14- Ekspertiz Raporu, Garanti Uygulamaları, Aracılık ve Taşıt Teslim Belgesi, Taşıt Tanıtım Kartı Konularında Yeni Usul ve Esaslar Belirlendi:

Ekspertiz yapabilecek işletmeler, ekspertiz yapılması zorunlu araçlar, ekspertiz raporunda bulunması zorunlu bilgiler ile raporu veren işletmelerin sorumlulukları ayrı ayrı düzenlenmektedir. İkinci el araç ticaretinde garanti uygulamasının kapsamı ayrı ayrı düzenlenmiştir. Satışa sunulmak üzere işletmeye teslim edilen ikinci el motorlu kara taşıtı için taşıt teslim belgesi düzenlenmesi gerektiği ve bu belgede yer alması zorunlu bilgilerin neler olduğu belirlenmiştir. Satışa sunulan ikinci el motorlu kara taşıtında, kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde taşıta ilişkin tanıtıcı güncel bilgilerin yer aldığı tanıtım kartı bulundurulması gerektiği yönünde düzenleme yapılmıştır.

15- İşletmelerin İkinci El Taşıt Satışlarına İlişkin İlanlarına Yönelik Yükümlülükleri Belirlenmiştir:

- İşletmeler ilan verirken aşağıdaki hususlara uymakla yükümlüdür:

a) Yetki belgesi numarası ve yetki belgesindeki işletme adı veya unvanı ile 20 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen diğer bilgilere güncel olarak yer vermek.

b) Üçüncü kişileri yanıltıcı bilgi ve belgelere yer vermemek.

c) İkinci el motorlu kara taşıtının satılması, taşıt teslim belgesi süresinin veya ilan verme yetkisinin sona ermesi halinde ilan faaliyetine gecikmeksizin son vermek.

16- İlan Ve İhale Platformlarının Yükümlülükleri Belirlenmiştir:

Başkalarına ait motorlu kara taşıtlarının pazarlama ve satışına yönelik ilanlara elektronik ortam sağlayan platformların uyması gereken kurallar belirlenmiştir. İhale platformlarının, uyması gereken kurallar belirlenmiştir.

17- Bazı Taşıtlara Pazarlama Ve Satış Kısıtlaması Getirilmiştir:

İkinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştirak edenler; motosiklet, otomobil ve arazi taşıtlarının pazarlanmasını veya satışını ilk tescil tarihinden itibaren altı ay ve altı bin kilometre geçmedikçe 1/1/2025 tarihinden önce doğrudan veya dolaylı olarak yapamayacaklarına yönelik geçici madde eklenmiştir.

18- Motorlu Kara Taşıtlarının Üretici Veya Distribütörlerine İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Kabul Edilen Satışlarına Yönelik İlan Kısıtlaması Getirildi:

- İkinci el motorlu kara taşıtlarının üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen güncel satış fiyatının üzerinde bir fiyattan ilan yoluyla pazarlanması bu maddenin uygulanması bakımından ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti kabul edilir.
- İkinci el motorlu kara taşıtlarının üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen güncel satış fiyatının üzerinde bir fiyattan ilan yoluyla pazarlanması 1/1/2025 tarihine kadar yapılamaz.
- İkinci el motorlu kara taşıtı satışına yönelik ilan verilmesine aracılık eden gerçek veya tüzel kişiler, ikinci fıkraya aykırı ilan girişi yapanları ilan yayımlanmadan önce uyararak ve anılan fıkraya aykırı ilanlar ile ilan sahiplerine ilişkin tüm bilgileri Bakanlığın taleplerine uygun olarak Bakanlığa iletmekle yükümlüdür. Uyarma yükümlülüğü, ilan verene taşıtın üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen güncel satış fiyatı bilgisini ve girişi yapılmak istenen ilan fiyatının bu Yönetmeliğe aykırılık teşkil edeceği bilgisini içerir.
- Bakanlık, ikinci fıkra uyarınca ikinci el motorlu kara taşıtlarının sınıfını, markasını, ticari adını, tipini, cinsini, model yılını ve aksesuar ve/veya donanım eklenmesi halinde, üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen güncel satış fiyatının üzerine eklenebilecek azami tutar ve/veya oranı belirlemeye yetkilidir.

19- Denetim Ve Ceza Hükümleri:

- Bakanlık, motorlu kara taşıtı ticaretinin geliştirilmesi ve tüketicinin korunması amacıyla her türlü tedbiri almaya ve bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik denetim yapmaya yetkilidir. Bakanlık denetim yetkisini il müdürlükleri aracılığıyla da kullanabilir.
- Yetkili idareler, Bakanlığın talebi üzerine, bu Yönetmelik kapsamında ön inceleme mahiyetinde denetim yapmakla görevlidir. Bu kapsamda yapılan denetimin sonuçları, denetimin sonuçlandığı tarihten itibaren on beş gün içinde il müdürlüğüne bildirilir.
- Belediyeler, yetkilerini devrettikleri kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya özel hukuk tüzel kişilerin kurulan ve işletilen ikinci el motorlu kara taşıtı pazarları nezdinde denetim yapmakla görevli ve yetkilidir.
- Bakanlık idari para cezası uygulama yetkisini il müdürlüklerine devredebilir.
- Yönetmeliğin 22 nci maddesine aykırı hareket edenler hakkında 6563 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, diğer hükümlere aykırı hareket edenler hakkında 6585 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde öngörülen idari para cezaları Bakanlıkça uygulanır.

SAYGILARIMIZLA...